

Квасній Л.Г., к. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка;

Федишин В.В., к. екон. наук, викладач

Прикарпатський інститут імені Михайла Грушевського

ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ У СФЕРІ РОЗВИТКУ ПРИКАРПАТТЯ

Практика показує, що Україна рухається у руслі прогнозу, підготовленого та представленого Міністерством економіки. За результатами досліджень встановлено, що незважаючи на продовження обмежень, пов'язаних з "коронавірусом", у деяких важливих сферах вже відбулося післякризове відновлення.

НБУ переконаний, що найгірший період для української економіки закінчився. В свою чергу, "пом'якшення карантину сприяє відновленню економічної діяльності. Досить м'яка монетарна та фіскальна політика підтримає економічне зростання в найближчі роки". За прогнозом Національного банку, відновлення буде нерівномірним залежно від виду економічної діяльності: у третьому кварталі 2021 року відновлюватимуться галузі, які найбільше постраждали від карантинних обмежень, зокрема у сферах послуг, торгівлі та транспорту, але через низький попит вони довго не повернуться до докризового рівня. І ми очікуємо поживлення в експортних галузях, зокрема в металургійній, оскільки глобальний попит зростатиме - не раніше наступного року. Очікується, що сільське господарство буде однією з видів економічної діяльності, на яку найменше впливають карантинні обмеження. Однак цього року очікується трохи менше врожаю через погодні умови.

Нові стимули для розвитку, особливо у галузі проектів організації віддаленої роботи, окрім внутрішнього туризму, отримає ІТ-індустрія.

Україна не має засобів для адекватної підтримки економічних процесів. Багато країн вливають в національні економіки десятки і сотні мільярдів доларів. Однак прогноз глибини їх падіння лише погіршується. В Україні підтримка з боку реального сектору мінімальна. Держава інвестує лише в будівництво та дорожнє будівництво. Але ланцюг їх впливу в інших сферах, на мій погляд, обмежений. Тому результат вливання понад 100 млрд. грн. буде незначним.

Вважаємо, що саме завдяки мультиплікативному ефекту капітальних вкладень у "Велике будівництво" на Прикарпатті вдалося остаточно зупинити колапс галузі, що розпочався задовго до "кризи коронавірусу". Проект також стосується низки суміжних галузей - виробництва будівельних матеріалів, машин та обладнання та реалізації лізингових програм. І якщо до кінця року ще не буде жорсткого карантину, то спад промисловості в 2021

році порівняно з 2020 роком, на нашу думку, не буде суттєвим. Зараз на підтримку вітчизняних підприємств виділено лише 3 млрд грн (трохи більше 100 млн доларів). Це дуже мало для такої країни, як наша і особливо для Прикарпатського регіону, де в глибокому занепаді перебувають промислові підприємства і занадто зруйновані дороги. Стосовно прогнозу на 2021-2023 роки - економічне зростання планується на найближчі роки через вплив низки факторів. Серед них: промисловий розвиток, збільшення частки переробки в сільському господарстві, програми підтримки малих та середніх підприємств, поліпшення ділового клімату, а також приватизація.

Якщо ці фактори ефективно використовувати, за прогнозами Міністерства розвитку, у 2021- 2022 рр. Національний ВВП збільшиться на 4,6%, у 2022 р. - на 4,3%, у 2023 р. - на 4,7%. Водночас інфляція прискориться до 7,3% до кінця наступного року. Тоді він почне знижуватися: до 6,2% до кінця 2022 року та до 6% у 2023 році. Статистика показує, що уряд і НБУ мають різні оцінки показників номінального ВВП. Особливо в 2021 році. "Різниця становить 200 млрд грн. Прогноз НБП - 4,3 трлн., Уряд - 4,5 трлн.[1] Ми повинні розуміти, що бюджетування значною мірою пов'язане з показником номінального ВВП, що уряд, створюючи проект Державного бюджету - 2021, робить великий акцент на розвитку доходів на наступний рік. Водночас прогнози щодо інфляції різняться. Звідси - ймовірно така різниця в оцінках майбутнього ВВП. На практиці це означає, що в країні знову виникають "тертя" між урядом та НБУ щодо інфляції та монетарної політики. На нашу думку, це дуже небезпечно. А також через його прямий вплив на економічну ситуацію та як негативний сигнал для суспільства, бізнесу та міжнародних партнерів.

З одного боку: досягнення цілей Національного банку України (інфляція 5 +/- 1 процентний пункт), що є важливим для всього розвитку країни. З іншого боку, короткостроковою метою є збільшення бюджетних надходжень шляхом «стимулювання» інфляції. Це, зрештою, ускладнить побудову стабільної економіки та створення сприятливого макроекономічного середовища на Прикарпатті і в Україні в цілому.

Очікується, що реальна заробітна плата зросте на 12,1% завдяки зростанню продуктивності праці, зберігаючи відносну стабільність цін та обмінного курсу. Саме на основі оновленого макроекономічного прогнозу буде створений проект Державного бюджету на 2021 рік.

Що стосується доходів українців, то, згідно з прогнозом Міністерства розвитку, у 2022 р. "Мінімальна заробітна плата" зросте до 6700 грн., У 2023 р. - до 7176. А номінальна середньомісячна заробітна плата наступного року складе 13600 грн., У 2022 р. - 15 400. Рівень безробіття наступного року становить 9,2% вікового населення та 8,5% - за рік.[2] Очікувані показники, очевидно, будуть гіршими, ніж очікувалося. Адже повне відновлення економіки можливе лише після широкої вакцинації. Тому вважаємо, що у 2021 році ми навряд чи наблизимось до показників 2019 р.

Інформаційні джерела

1. Міністерство економіки України. Прогноз економічного і ...Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.me.gov.ua>
2. Мінекономіки опублікувало урядовий прогноз економічного ...Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua> > news > minekonomiki-opubl.

Ключник А.В., д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки

Галунець Н.І., старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки

Миколаївський національний аграрний університет

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Сучасним інструментом стратегічного управління розвитком території в умовах швидких змін у зовнішньому середовищі і пов'язаної з цим невизначеності є стратегія. Стратегія розвитку громади (Стратегія) - це концептуальний документ, що містить бачення майбутнього, напрями розвитку, та цільовий блок з низки стратегічних та оперативних цілей.

Нами визначені основні принципи розробки Стратегії:

об'єктивності – використовувалися (за можливістю) дані органів–державної статистики, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади та індикатори (показники), які можуть бути досягнуті та оцінені;

обґрунтованості та доцільності – документ розроблявся на основі–чітко визначених цілей розвитку та економічно обґрунтованих завдань та проектів, що сприяють їх досягненню із використанням світового досвіду у сфері програмування економічного і соціального розвитку;

відкритості та прозорості – громадськості та підприємцям було–забезпечено безперешкодний доступ до засідань робочої групи, вони залучалися до розробки цілей та завдань Стратегії, інформувалися про досягнуті результати для планування власної діяльності;

недискримінації та рівного доступу – під час розробки Стратегії–дотримувалися права та враховувалися інтереси різних суб'єктів об'єднаної територіальної громади, в тому числі – господарювання всіх форм власності;

ефективності – визначення та забезпечення функціонування–механізму досягнення цілей, виконання завдань, реалізації проектних ідей у встановлені терміни;

історичної спадкоємності – враховувалися та використовувалися–позитивні надбання попереднього розвитку громад;

етнокультурного розвитку – відродження етнічної самосвідомості– та збереження духовної й матеріальної культури етнокультурних груп, що проживають на теренах громади, сприяння їх розвитку;